

فتانت در عاشورا

محمد نسریش محلاتی

سرنامیه: سروش مجلاتی، محمد، ۱۳۴۰ -
 عیار و نام پند آفر: فقاہت در عاشورا/ نویسنده محمد سروش مجلاتی.
 مشخصات نشر: تهران: میراث اهل قلم، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری: ۲۰۰ ص.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۳۳۷-۹۲-۱
 رشتہ: فهرست نویسی: فیا
 واقعہ کربلا، ۶۱ ق - - دیدگاه فقہان شیعه
 Views of -- ۶۸۰, Karbala, Battle of, Karbala, Iraq
 Shiite faqihb

کتابخانه: ۱۳۹۷-۷-۴/۵ BP۴۱/۵
 شابک: ۹۵۳۱/۲۹۷
 شمارہ: ۳۱۶/۵۲

فقاہت در عاشورا

محمد سروش مجلاتی

ویراستار: محمد رضا خدادادی، صفحه آرا: مصطفی خانوالی
 نوبت چاپ: اول، تابستان ۱۳۹۷، شمارگان: ۵۰۰ نسخه

مؤکز پخش: ۳۳۳۵۵۵۷۷ - ۰۲۱

ایامک و تلگرام: ۹۳۷۰۷۷۰۳۰۳

بموجب آراء والک الاعلی این کتاب در انتشارات میراث اهل قلم وزیر نظر شورای سیاست گذاری طراحی و تولید شده است.
 شانی بسق: تهران، گدس، ۷۸۶۲۳۳۹۱، نشر: ۱۳۳۵۵۷۷، شابک: ۲۳۳۷۳۳۷۲، شابک: ۹۳۷۰۷۷۰۳۰۳
 طراح لوگوی کتاب دیجویی: امیر حسین رازی، طراح آرم و اثر: سید علی، خوشنویس: امیر شهرام، چاپ: مایه، نظارت و ملاحظه: سید مهدی میر غنی، پشتیبانی و انتشارات: اشرف باغ خدادادی، علی خدادادی، شمس‌الدین امیر خدادادی، ملیحه میر غنی، جعفری و حسن کشک
 سرور استار، فاطمه طرازاده، جاشین مدیر عامل، حسن خدادادی، مدیر عامل، محمد رضا خدادادی، و محمد همدرد آملین

■ فهرست

- ۷ پیش گفتار
- ۹ فقه عاشورا (۱)
امتناع امام (ع) از بیعت
نگاه فقهاء
- ۲۳ فقه عاشورا (۲)
کیفیت امام ماه عسین (ع)
عدول از حج عمره
احرام نه خا
- شهادت، حق یا تکلیف
نظریه علامه نایینی
جهاد با تکلیف و بی تکلیف
جهاد بی تکلیف و بدون تکلیف
نظریه شهید مطهری
- ۴۹ فاجعه عطش در عاشورا
ریشه تاریخی فاجعه عطش
انقلاب کوفه
عواقب تندروی ها
تجویز عطش

۷۱ انقلاب، ارزش یا روش؟

ارزش‌های مشروط

ارزش روش انقلابی

عقلانیت انقلابی

همراهی مردم

دو نگاه متفاوت فقهی به مبارزه

۹۱ چارچوب گرده برداری از قیام حسینی

قیام استثنایی؟

نقشه صاحب جواهر

اهداف شعارهای کلی و عام قیام

اصول عام شیوه‌های خاص

احتیاجات قیام امام حسین (ع)

۱۱۱ تعمیم‌پذیری واقعه عاشورا

شعارهای نوپیدا

ابهام فقهی

قضیه‌ای خاص در واقعه‌ای خاص

۱۴۱ کناره‌گیری از قدرت

کناره‌گیری در آغاز و کناره‌گیری پس از تصدیق

ماهیت کناره‌گیری امام حسن (ع)

رفراندوم برای کناره‌گیری

خونریزی برای قدرت

امکان و امتناع در تغییر نظام

۱۶۷ نسبت جهاد بیرونی و جهاد درونی

سیر جهاد

۱۸۳ مواجهه‌پذیری با دشمن یا مواجهه‌گریزی؟

مواجهه با رقیبان سیاسی

مواجهه پیامبر و ابوسفیان

مواجهه در پیام‌های رسمی

رویارویی در میدان نبرد

پیشنهاد درگیری و قتال با معاویه

برترین مواجهه با دشمن

پیش‌گفتار

حادثه عاشورا که نزد عموم شیعیان واقعه‌ای کاملاً قابل فهم و درک، تلقی می‌شود، نزد فقیهان، دارای ابهامات زیادی است. به همین دلیل است که آنان تلاش کرده‌اند با ارائه تحلیلهای مختلف، آن را در قالب قاعده درآورده و جنبه‌های استثنایی آن را توجیه کنند.

ریشه‌ی این ابهامات آن است که علما در فقه، به احکامی ملتزم هستند که واقعه عاشورا (در ظاهر) با برخی از این احکام ناسازگار است. از این رو باید توضیح دهند که آیا فعل امام (ع) مطابق با همان قواعد است و یا مطابق قواعد دیگری است؟

مثلاً اگر وظیفه‌ی امر به معروف و نهی از منکر، اعمال خطر و ضرر، ساقط می‌شود، چرا امام (ع) بدان اقدام نمود؟ و اگر اقدام به قتل عسر، حرام بوده، چگونه امام (ع) با علم به شهادت به آن مبادرت ورزید؟ و اگر در این شرایط مقاومت و ایستادگی واجب بود، چرا امام (ع) در شب عاشورا اصحاب خود را برای بازگشت از کربلا آزاد گذاشت؟ و...

اینگونه سؤالات را با پژوهشگران تاریخ نمی‌توان مطرح کرد. چرا که آنان حداکثر برای روشن شدن اصل واقعه تلاش می‌کنند. ولی آیا فقهاء که به استنباط احکام شرعی پرداخته و می‌خواهند تکلیف مکلفان را معلوم کنند و از سوی دیگر «عمل امام معصوم» را هم «حجت» می‌دانند، می‌توانند این پرسش‌ها را نادیده

انگارند؟

از زمان شیخ مفید(ره) تا زمان صاحب جواهر(ره) و پس از آن، فقهاء پیوسته به این مباحث پرداخته و در آن تأمل کرده‌اند و البته هنوز هم پرونده‌ی این پژوهش و تحقیق باز است.

نویسنده بارها در گفتارها و نوشتارهای خود، به بحث درباره‌ی زوایای این موضوع پرداخته و آنچه اینک تقدیم می‌شود، متن چند سخنرانی است که به این موضوع مربوط می‌شود.

طبیعی است که بضاعت اندک نویسنده و شرایط خاص محافل سخنرانی، محدودیت بی‌پایانی برای این خطابه‌ها به وجود آورده و نمی‌توان از آن انتظار یک تحقیق مستقیم را داشت. ولی در شرایط کنونی جامعه‌ی ما که ادبیات عاشورایی با دو ویژگی عوامانه بودن و احساساتی بودن در حال توسعه است، امید است انتشار این مجرعه، گامی برای شناخت بهتر از قیام اباعبدالله الحسین(ع) باشد.

و من الله التوفیق

محمد سروش محلاتی

تابستان ۱۳۹۷